KRYTERIA OCENIANIA na EGZAMINACH MISTRZOWSKIM, CZELADNICZYM I SPRAWDZAJĄCYM

Egzamin czeladniczy oraz egzamin mistrzowski są formą oceny poziomu opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu zawodu odpowiadającego danemu rodzajowi rzemiosła, określonego w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy lub klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.
Egzamin sprawdzający wybrane kwalifikacje zawodowe w zakresie zawodu odpowiadającego danemu rodzajowi rzemiosła, jest formą oceny poziomu opanowania wybranych kwalifikacji zawodowych w zakresie zawodu odpowiadającego danemu rodzajowi rzemiosła.

Egzaminy prowadzone są przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. z 2017 r., poz. 89) – zwane dalej „rozporządzenie MEN".

Egzaminy odbywają się w dwóch etapach: praktycznym i teoretycznym. Komisja egzaminacyjna w ramach procesu oceniania:

- ocenia zadania etapu praktycznego
- ustala ocenę etapu praktycznego
- ocenia tematy etapu teoretycznego
- ustala oceny części pisemnej i części ustnej etapu teoretycznego
- ustala ocenę etapu teoretycznego
- ustala ocenę końcową egzaminu

z uwzględnieniem poniższych kryteriów oceniania oraz z zastosowaniem skali ocen, o której mowa w par.18.pkt.2 w/w rozporządzenia MEN tj.

1. „celujący - 6"
2. „bardzo dobry - 5"
3. „dobry - 4",
4. „dostateczny - 3"
5. „niedostateczny - 2"

A. OCENA ETAPU PRAKTYCZNEGO egzaminów mistrzowskiego, czeladniczego i sprawdzającego.

1.Każdy zdający, w zależności od zawodu, wykonuje minimum dwa (2) maksymalnie dziesięć (10) zadań egzaminacyjnych, których ocena udokumentowana jest w „Karcie obserwacji i oceny etapu praktycznego egzaminu" (załącznik nr 1).

2.OCENA wykonania zadania egzaminacyjnego

1.1. Ocena zadania egzaminacyjnego odbywa się na podstawie obserwacji jego wykonania i przydzielenia punktów w ramach ustalonych w poniższej tabeli. Za każde zadanie zdający może otrzymać od 0 do 50 punktów. Liczbę punktów za wykonanie 1 zdania ustala się na podstawie liczby punków przydzielonych z zastosowaniem 6 szczegółowych kryteriów oceny zadania, którym odpowiednio towarzyszą punkty: od 0 do 13 lub od 0 do 6 (wymienione w tabeli).

L.p.	SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENY WYKONANIA ZADANIA EGZAMINACYJNEGO	PUNKTACJA										
		Ilość punktów	Zad. 1	Zad. 2	Zad. 3	Zad. 4	Zad. 5	Zad. 6	Zad. 7	Zad. 8	Zad. 9	Zad. 10
1.	Organizacja stanowiska pracy, stosowanie przepisów bhp, ochrony środowiska, porządku na stanowisku pracy, zagospodarowanie odpadów	0-6										
2.	Dobór i posługiwanie się narzędziami i urządzeniami	0-6										
3.	Wykonanie zadania z/g z procesem technologicznym, dokładność, estetyka wykonania	0-13										
4.	Dobór metod i technik wykonania zadania	0-6										
5.	Organizacja czasu wykonania zadania	0-6										
6.	Efekt końcowy – prezentacja wykonanego zadania	0-13										

1.2. Łączna liczba punktów uzyskanych za wykonanie zadania decyduje o ocenie za to zadanie egzaminacyjne. Ocenę tę ustala się na podstawie skali ocen *(§18 pkt.2 w/w rozporządzenia MEN)* – według wartości punktów zamieszczonych w poniższej tabeli:

Liczba uzyskanych punktów za wykonanie zadania	Ocena według skali ocen
50 – 48	celujący - 6
47 – 42	bardzo dobry -5
41 – 36	dobry - 4
35 – 30	dostateczny - 3
29 – 0	niedostateczny - 2

3 OCENA etapu praktycznego egzaminu czeladniczego, mistrzowskiego, sprawdzającego

3.1. **W przypadku uzyskania ze wszystkich zadań ocen pozytywnych** (tj, co najmniej dostatecznych) sumuje się te oceny, a następnie dzieli przez liczbę wykonanych zadań (średnia arytmetyczna). Tak ustalona średnia ocen za wykonane zadania, stanowi podstawę do ustalenia oceny etapu praktycznego, z uwzględnieniem wartości zamieszczonych w poniższej tabeli:

Średnia ocen za wykonane zadania	Ocena według skali ocen
5,56 - 6,00	celujący - 6
4,56 - 5,55	bardzo dobry - 5
3,56 - 4,55	dobry - 4
3,00 - 3,55	dostateczny - 3
-	niedostateczny - 2

Uwaga: odnośnie wyniku dzielenia (wyliczenie średniej arytmetycznej ocen, z dwoma cyframi po przecinku) - jeśli trzecia cyfra po przecinku jest równa „5" zaokrągla się w górę

3.2. **Ocena niedostateczna z co najmniej jednego zadania decyduje o niedostatecznej ocenie z etapu praktycznego egzaminu** *(§20, pkt.1 w/w rozporządzenia MEN).* W takim przypadku nie ustala się średniej arytmetycznej ocen za poszczególne zadania – oceną za

etap praktyczny jest „niedostateczny -2". Zdający ma prawo przystąpić do egzaminu poprawkowego, obejmującego to zadanie lub zadania, z których otrzymał ocenę niedostateczną.

3.3. W przypadku gdy zdający egzamin czeladniczy, jest zwolniony ze zdawania na egzaminie czeladniczym etapu praktycznego lub zadania, albo zadań egzaminacyjnych *(na podstawie §9, pkt.3, 4, 5 w/w rozporządzenia MEN)* przyjmuje się ocenę najwyższą tj."6"

B. OCENA ETAPU TEORETYCZNEGO egzaminów mistrzowskiego i czeladniczego

Etap teoretyczny egzaminów czeladniczego i mistrzowskiego składa się z części: pisemnej i ustnej.
.

B.I. Ocena części pisemnej

1. Część pisemna przeprowadzana jest w formie testu, który polega na udzieleniu odpowiedzi na pytania z zakresu następujących tematów:

a) egzamin czeladniczy

- rachunkowość zawodowa,
- dokumentacja działalności gospodarczej,
- rysunek zawodowy,
- przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej,
- podstawowe zasady ochrony środowiska,
- podstawowe przepisy prawa pracy,
- podstawowa problematyka z zakresu podejmowania działalności gospodarczej i zarządzania przedsiębiorstwem.

b) egzamin mistrzowski

- rachunkowość zawodowa wraz z kalkulacją,
- dokumentacja działalności gospodarczej,
- rysunek zawodowy,
- przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej,
- podstawowe zasady ochrony środowiska,
- podstawowe przepisy prawa pracy,
- podstawowa problematyka z zakresu podejmowania działalności gospodarczej i zarządzania przedsiębiorstwem,
- podstawy psychologii i pedagogiki,
- metodyka nauczania.

Pytania przygotowane są na „Arkuszach egzaminacyjnych", oznakowanych przez izbę rzemieślniczą. Arkusze zawierają zestaw pytań egzaminacyjnych opracowanych w formie testowej po 7 pytań, o charakterze zamkniętych, do każdego z tematów wymienionych w pkt. a) i b). Do każdego pytania podane są po trzy odpowiedzi do wyboru, z których jedna jest prawidłowa.

Zdający prawidłowe odpowiedzi zaznacza na „Karcie odpowiedzi" (załączniki: nr 2 i 3) dołączonej do arkusza egzaminacyjnego, zakreślając znakiem „X" odpowiednio pole: „A", „B" lub „C".
W zależności od liczby osób przystępujących do egzaminu przygotowuje się odpowiednią liczbę arkuszy egzaminacyjnych.

2. Ocena za temat w części pisemnej

2.1. Do każdego tematu, o których mowa w pkt. a) i b), jest przygotowanych siedem pytań. Za każdą poprawną odpowiedź przydziela się „1" punkt.

2.2. Ocena za temat ustalana jest na podstawie sumy punktów uzyskanych za prawidłowe odpowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą:

Liczba punktów za prawidłowe odpowiedzi	**Ocena według skali ocen**
7	celujący - 6
6	bardzo dobry -5
5	dobry - 4
4	dostateczny - 3
0 - 3	niedostateczny - 2

3. Ustalenie oceny z części pisemnej

3.1. Ustalenie oceny z części pisemnej dokonywane jest na podstawie ocen uzyskanych za poszczególne tematy tj. sumuje się wartość ocen, a następnie dzieli na liczbę tematów (średnia arytmetyczna ocen) odpowiednio:
- egzamin czeladniczy – przez „7”
- egzamin mistrzowski – przez „9” lub „7” *(zwolnienie z 2 tematów w związku z posiadaniem przez kandydata statusu instruktora praktycznej nauki zawodu - § 10.pkt.6 w/w rozporządzenia MEN)*

Średnia ocen uzyskanych za poszczególne tematy właściwe dla części pisemnej egzaminu, stanowi podstawę do ustalenia oceny części pisemnej, z uwzględnieniem wartości zamieszczonych w poniższej tabeli:

Średnia ocen na poszczególne tematy	**Ocena według skali ocen**
5,56 - 6,00	celujący - 6
4.56 - 5,55	bardzo dobry - 5
3,56 - 4,55	dobry - 4
2,86 - 3,55	dostateczny - 3
2,85	niedostateczny - 2

Uwaga: odnośnie wyniku dzielenia (wyliczenie średniej arytmetycznej ocen, z dwoma cyframi po przecinku) - jeśli trzecia cyfra po przecinku jest równa „5” zaokrągla się w górę

3.2. Ocena niedostateczna z dwóch lub więcej tematów decyduje o niedostatecznej ocenie z części pisemnej. W takim przypadku nie ustala się średniej arytmetycznej ocen – oceną za część pisemną jest „niedostateczny - 2”.
3.3. Zdający ma prawo do egzaminu poprawkowego, obejmującego temat lub tematy, z których otrzymał ocenę niedostateczną.
3.4. W przypadku gdy zdający egzamin czeladniczy jest zwolniony ze zdawania z niektórych tematów *(na podstawie §9, pkt.3-4 w/w rozporządzenia MEN)* do ustalenia średniej ocen przyjmuje się ocenę najwyższą tj.”6” .

B.II. Ocena części ustnej egzaminu czeladniczego i mistrzowskiego

1. Część ustna egzaminów czeladniczego i mistrzowskiego obejmuje tematy:
   1) technologia,
   2) maszynoznawstwo,
   3) materiałoznawstwo.

Do każdego z tematów są przygotowane, oznaczone przez izbę rzemieślniczą, zestawy po trzy pytania o charakterze otwartym. Kandydat udziela odpowiedzi ustnej.
Oceny uzyskane z odpowiedzi ustnej wpisywane są na kartę części ustnej egzaminu (załącznik nr 4).

2. Odpowiedź na każde pytanie oceniana jest następująco:

Skala ocena	Uzasadnienie oceny
celujący - 6	Odpowiedź w całości zgodna z treścią pytania, bezbłędna, obejmująca wszystkie elementy pytania i co najmniej jeden element jest pogłębiony
bardzo dobry - 5	Odpowiedź w całości dostarcza informacji wynikających z treści pytania, bezbłędna
dobry - 4	Odpowiedź częściowo dostarcza informacji, wynikających z treści pytania, w niektórych elementach pogłębionych, bezbłędna
dostateczny - 3	Odpowiedź dostarcza niektórych elementów informacji, wynikających z treści pytania, odpowiedź powierzchowna
niedostateczny - 2	Odpowiedź nie dostarcza informacji, wynikających z treści zadanego pytania lub jest nieprawdziwa

3. Ocena za temat w części ustnej

3.1.Ocena za temat ustalana jest na podstawie ocen uzyskanych za odpowiedzi na trzy pytania, związane z danym tematem (średnia arytmetyczna), z uwzględnieniem wartości zamieszczonych w poniższej tabeli:

Średnia ocen za odpowiedzi na pytania do tematu	Ocena według skali ocen
5,56 - 6,00	celujący - 6
4.56 - 5,55	bardzo dobry - 5
3,56 - 4,55	dobry - 4
2,67 - 3,55	dostateczny - 3
2,66	niedostateczny - 2

Uwaga: odnośnie wyniku dzielenia (wyliczenie średniej arytmetycznej ocen, z dwoma cyframi po przecinku) - jeśli trzecia cyfra po przecinku jest równa „5" zaokrągla się w górę

3.2. Ocena niedostateczna z dwóch lub więcej pytań z zakresu danego tematu decyduje o niedostatecznej ocenie za ten temat. W takim przypadku nie ustala się średniej arytmetycznej ocen za poszczególne pytania – oceną za temat jest „niedostateczny - 2"

4. Ustalenie oceny z części ustnej

4.1. **Ocena z części ustnej egzaminu ustalana jest na podstawie pozytywnych ocen uzyskanych za trzy tematy**. Średnia tych ocen, stanowi podstawę do ustalenia oceny z części ustnej egzaminu (średnia arytmetyczna), z uwzględnieniem wartości zamieszczonych w poniższej tabeli:

Średnia ocen za 3 tematy	Ocena według skali ocen
5,56 - 6,00	celujący - 6
4.56 - 5,55	bardzo dobry - 5
3,56 - 4,55	dobry - 4
3,00 – 3,55	dostateczny - 3
-	niedostateczny - 2

Uwaga: odnośnie wyniku dzielenia (wyliczenie średniej arytmetycznej ocen, z dwoma cyframi po przecinku) - jeśli trzecia cyfra po przecinku jest równa „5" zaokrągla się w górę

4.2. Ocena niedostateczna z co najmniej jednego tematu decyduje o niedostatecznej ocenie z części ustnej egzaminu. W takim przypadku nie ustala się średniej arytmetycznej ocen za poszczególne tematy – oceną z części ustnej jest „niedostateczny - 2". Zdający ma prawo przystąpić do egzaminu poprawkowego, obejmującego ten temat lub tematy, z których otrzymał ocenę niedostateczną.

5. OCENA etapu teoretycznego egzaminu czeladniczego i mistrzowskiego

1. Ocena etapu teoretycznego dokonywana jest na podstawie ocen z części pisemnej i części ustnej. Średnia ocen uzyskanych za te dwie części, stanowi podstawę do ustalenia oceny z etapu teoretycznego egzaminu (średnia arytmetyczna), z uwzględnieniem wartości zamieszczonych w poniższej tabeli:

Średnia ocen etapu teoretycznego	Ocena według skali ocen
5,56 - 6,00	celujący - 6
4.56 - 5,55	bardzo dobry - 5
3,56 - 4,55	dobry - 4
3,00 - 3,55	dostateczny - 3
-	niedostateczny - 2

Uwaga: odnośnie wyniku dzielenia (wyliczenie średniej arytmetycznej ocen, z dwoma cyframi po przecinku) - jeśli trzecia cyfra po przecinku jest równa „5" zaokrągla się w górę

2. **Ocena niedostateczna z części pisemnej lub części ustnej decyduje o niedostatecznej ocenie z etapu teoretycznego egzaminu. W takim przypadku nie ustala się średniej arytmetycznej ocen za poszczególne części egzaminu – oceną etapu teoretycznego jest „niedostateczny - 2".**

6. USTALENIE OCENY KOŃCOWEJ egzaminu czeladniczego i mistrzowskiego

1. Ocena końcowa egzaminu czeladniczego i egzaminu mistrzowskiego ustalana jest na podstawie dwóch ocen: etapu praktycznego oraz etapu teoretycznego.
Średnia ocen uzyskanych za dwa etapy egzaminu, stanowi podstawę do ustalenia oceny końcowej egzaminu (średnia arytmetyczna), z uwzględnieniem wartości zamieszczonych w poniższej tabeli:

Średnia ocen etapów praktycznego i teoretycznego	Ocena według skali ocen
5,56 - 6,00	celujący - 6
4.56 - 5,55	bardzo dobry - 5
3,56 - 4,55	dobry - 4
3,00 - 3,55	dostateczny - 3
-	niedostateczny - 2

Uwaga: odnośnie wyniku dzielenia (wyliczenie średniej arytmetycznej ocen, z dwoma cyframi po przecinku) - jeśli trzecia cyfra po przecinku jest równa „5" zaokrągla się w górę

2. **Ocena niedostateczna z jednego etapu: praktycznego lub teoretycznego, decyduje o niedostatecznym wyniku końcowym egzaminu. W takim przypadku nie ustala się średniej arytmetycznej ocen za dwa etapy egzaminu – oceną końcową egzaminu jest „niedostateczny - 2".**

3.Jeżeli ocena końcowa egzaminu mistrzowskiego lub czeladniczego jest niższa od oceny uzyskanej z etapu praktycznego i oceny uzyskanej z części ustnej etapu teoretycznego ocenę końcową podwyższa się o jeden stopień.

B. III. Ocena etapu teoretycznego (część ustna) egzaminu sprawdzającego

1. Etap teoretyczny egzaminu sprawdzającego przeprowadza się w części ustnej, która obejmuje pytania z zakresu**:**
   1) umiejętności zawodowych wchodzących w zakres zawodu, którego dotyczy egzamin – 6 pytań,
   2) następujących tematów:
      a) przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej - 3 pytania,
      b) podstawowe zasady ochrony środowiska – 3 pytania.

Oceny uzyskane za ustne odpowiedzi, wpisywane są na kartę części ustnej egzaminu (załącznik nr 5).

1.1. Odpowiedź na każde pytanie z zakresu, o którym mowa w pkt.1., oceniana jest następująco:

Skala ocena	Uzasadnienie oceny
celujący - 6	Odpowiedź w całości zgodna z treścią pytania, bezbłędna, obejmująca wszystkie elementy pytania i co najmniej jeden element jest pogłębiony
bardzo dobry - 5	Odpowiedź w całości dostarcza informacji wynikających z treści pytania, bezbłędna
dobry - 4	Odpowiedź częściowo dostarcza informacji, wynikających z treści pytania, w niektórych elementach pogłębionych, bezbłędna
dostateczny - 3	Odpowiedź dostarcza niektórych elementów informacji, wynikających z treści pytania, odpowiedź powierzchowna
niedostateczny - 2	Odpowiedź nie dostarcza informacji, wynikających z treści zadanego pytania lub jest nieprawdziwa

2. Ocena z zakresu umiejętności zawodowych (o których mowa w pkt.1. ppkt.1)) dokonywana jest na podstawie ocen uzyskanych za odpowiedzi na 6 pytań. Średnia tych ocen, stanowi podstawę do ustalenia oceny wiedzy z zakresu umiejętności zawodowych wchodzących w zakres zawodu, którego dotyczy egzamin (średnia arytmetyczna ocen), z uwzględnieniem wartości zamieszczonych w poniższej tabeli:

Średnia ocen za odpowiedzi na pytania (umiejętności)	**Ocena według skali ocen**
5,56 - 6,00	celujący - 6
4.56 - 5,55	bardzo dobry - 5
3,56 - 4,55	dobry - 4
2,67 - 3,55	dostateczny - 3
2,66	niedostateczny - 2

Uwaga: odnośnie wyniku dzielenia (wyliczenie średniej arytmetycznej ocen, z dwoma cyframi po przecinku) - jeśli trzecia cyfra po przecinku jest równa „5" zaokrągla się w górę

2.1. Ocena niedostateczna z trzech lub więcej pytań z zakresu umiejętności zawodowych decyduje o ocenie niedostatecznej. W takim przypadku nie ustala się średniej arytmetycznej ocen za poszczególne pytania - oceną jest „niedostateczny - 2".

3. Ocena z zakresu 2 tematów (o których mowa w pkt.1. ppkt.2), lit. a) i b)) dokonywana jest na podstawie ocen uzyskanych za odpowiedzi na 6 pytań (po 3 pytania do każdego z dwóch tematów). Średnia ocen (średnia arytmetyczna) za odpowiedzi, stanowi podstawę ustalenia oceny za dany temat, z uwzględnieniem wartości zamieszczonych w poniższej tabeli:

Średnia ocen za odpowiedzi na pytania (temat)	**Ocena według skali ocen**
5,56 - 6,00	celujący - 6
4.56 - 5,55	bardzo dobry - 5
3,56 - 4,55	dobry - 4
2,67 - 3,55	dostateczny - 3
2,66	niedostateczny - 2

Uwaga: odnośnie wyniku dzielenia (wyliczenie średniej arytmetycznej ocen, z dwoma cyframi po przecinku) - jeśli trzecia cyfra po przecinku jest równa „5" zaokrągla się w górę

1.5. Ocena niedostateczna z dwóch lub więcej pytań z zakresu danego tematów tj. „przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej" lub „podstawowe zasady ochrony środowiska" - decyduje o ocenie niedostatecznej za dany temat. W takim przypadku nie ustala się średniej arytmetycznej ocen za ten temat - oceną jest „niedostateczny – 2".

2. USTALENIE OCENY KOŃCOWEJ egzaminu sprawdzającego

2.1. Podstawą ustalenia oceny końcowej egzaminu sprawdzającego są: pozytywna ocena za etap praktyczny oraz pozytywna ocena z części ustnej etapu teoretycznego.
Średnia tych ocen, stanowi podstawę do ustalenia oceny końcowej egzaminu (średnia arytmetyczna), z uwzględnieniem wartości zamieszczonych w poniższej tabeli:

Średnia ocen za etap praktyczny i etap teoretyczny	
5,56 - 6,00	celujący - 6
4.56 - 5,55	bardzo dobry - 5
3,56 - 4,55	dobry - 4
3,00 - 3,55	dostateczny - 3
-	niedostateczny - 2

Uwaga: odnośnie wyniku dzielenia (wyliczenie średniej arytmetycznej ocen, z dwoma cyframi po przecinku) - jeśli trzecia cyfra po przecinku jest równa „5" zaokrągla się w górę

2.2 Ocena niedostateczna z jednego etapu egzaminu: praktycznego lub teoretycznego, decyduje o niedostatecznym wyniku końcowym egzaminu sprawdzającego. W takim przypadku nie ustala się średniej arytmetycznej ocen za dwa etapy egzaminu – oceną końcową egzaminu jest „niedostateczny - 2".

2.3. W przypadku końcowej oceny „niedostatecznej", zdający ma prawo zdawać egzamin poprawkowy:
1) etap praktyczny; z tych zadań, z których otrzymał ocenę; „niedostateczny - 2"
2) etap teoretycznych część ustna; w przypadku uzyskania oceny; „niedostateczne j- 2" za:
   a) umiejętności zawodowych wchodzących w zakres zawodu, którego dotyczy egzamin
   b) przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej
   c) podstawowe zasady ochrony środowiska.

Warszawa, 2017 r.